

Bruselj, 24. maj 2018
(OR. en)

9264/18

JEUN 67
EDUC 202
SOC 302
EMPL 239

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalnega sekretarja Evropske komisije: direktor Jordi AYET PUIGARNAU
Datum prejema:	22. maj 2018
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2018) 269 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ <i>Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih: nova strategija EU za mlade</i>

V prilogi vam pošiljamo dokument COM(2018) 269 final.

Priloga: COM(2018) 269 final

Bruselj, 22.5.2018
COM(2018) 269 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU,
EVROPSKEMU SVETU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU
ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih: nova strategija EU za mlade

{SWD(2018) 168 final} - {SWD(2018) 169 final}

1. K novi strategiji EU za mlade

Mladi si želijo prevzeti nadzor nad svojim življenjem ter sodelovati z drugimi in jih podpirati. Kljub temu se številni srečujejo z negotovostjo glede svoje prihodnosti zaradi tehnoloških sprememb, demografskih gibanj, diskriminacije, socialne izključenosti, lažnih novic in populizma, katerih učinki na delovna mesta, spretnosti ali način delovanja naših demokracij še niso znani. Odporni morajo biti kot še nikoli doslej in zmožni prilagoditi se tem izzivom. Pridobiti bi morali potrebne spretnosti, s katerimi bodo prispevali k uspešnim, demokratičnim in kohezivnim družbam v Evropi ter širše. V današnjem medsebojno povezanem svetu so številni mladi zaskrbljeni glede globalnih vprašanj, kot so podnebne spremembe ali mir in varnost.

Kljub oživitvi gospodarstva in nižji brezposelnosti so neenakosti, vključno z medgeneracijskimi, še vedno prisotne. Prvič po drugi svetovni vojni obstaja resnično tveganje, da bo današnja mlada generacija slabše preskrbljena kakor njihovi starši¹. 29 % mladih v starosti od 16 do 29 let je izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti, 11,6 % mladih v starosti od 15 do 24 let ni zaposlenih, se ne izobražuje ali usposablja (populacija NEET)², 15,9 % mladih v tej starostni skupini pa je brezposelnih, kar je dvakrat višja stopnja brezposelnosti kot pri splošni populaciji. Socialno-ekonomsko izključenost spremlja izključenost iz demokratičnih procesov³. Prikrajšani mladi so na splošno manj aktivni državljani in manj zaupajo institucijam. Poleg tega imajo manj koristi od izkušenj mobilnosti, kot je program Erasmus+.

Evropa si ne more privoščiti zapravljanja talentov, socialne izključenosti ali neangažiranosti svojih mladih. Mladi bi morali biti ne le arhitekti svojega življenja, temveč bi morali tudi prispevati k pozitivnim spremembam v družbi. Nova evropska solidarnostna enota je dokaz prizadevanj številnih mladih Evropejcev, da izrazijo solidarnost z ljudmi in kraji v stiski, kar je temeljna vrednota evropskega sodelovanja.

Voditelji EU so leta 2016 potrdili potrebo po ukrepanju v podporo mladim⁴. V načrtu iz Bratislave⁵ so se zavezali k ustvarjanju boljših priložnosti za mlade, te ambicije pa od tedaj spremljajo ukrepi, kot je delo za oblikovanje evropskega izobraževalnega prostora⁶.

Da bi mladi lahko poželi vse koristi ukrepov EU, morajo ti odražati njihova hotenja, ustvarjalnost in nadarjenost. Po drugi strani pa mladi bogatijo ambicije EU: ta generacija je najbolj izobrazena doslej in med najbolj domiselnimi pri uporabi informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter družbenih medijev.

EU že od leta 2002 izvaja sodelovanje na področju mladinske politike na podlagi načel aktivne udeležbe in enakega dostopa do priložnosti v sinergiji z drugimi politikami, namenjenimi mladim, kot sta izobraževalna in zaposlovalna politika. Sodelovanje je spodbudilo spremembe politik in zakonodaje v državah članicah ter prispevalo h krepitvi zmogljivosti mladinskih organizacij. Kljub temu ostajajo nerešeni pomembni izzivi, kot sta vključitev več mladih iz različnejših okolij, vključno s tistimi, ki imajo manj priložnosti, in boljše nagovarjanje množic.

¹ Bela knjiga o prihodnosti Evrope, marec 2017.

² Eurostat, 2016.

³ Eurofound – rubrika o populaciji NEET: <https://www.eurofound.europa.eu/sl/topic/NEETs>.

⁴ Sporočilo Komisije „Vlaganje v mlade v Evropi“ (COM(2016) 940).

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/media/21250/160916-bratislava-declaration-and-roadmapen16.pdf>.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/news/towards-european-education-area-2025-2017-nov-14_en.

Mladinska politika lahko z vključevanjem in opolnomočenjem mladih žensk ter moških prispeva k uspešnemu uresničevanju vizije celine, na kateri lahko mladi izkoristijo priložnosti in se poistovetijo z evropskimi vrednotami, kakor je navedeno v sporočilu Komisije „Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture“⁷.

Prenovljeno sodelovanje EU na področju mladine lahko pomaga preseči trenutno protislovje glede udeležbe. Mladi kažejo zanimanje za politiko⁸ in so družbeno aktivni: 53 % jih je vključenih v organizirane dejavnosti, skoraj tretjina jih je aktivnih prostovoljcev, drugi pa podpirajo različna gibanja s privabljanjem medijske pozornosti ali potrošniško izbiro. Kljub temu pa niso naklonjeni tradicionalnim oblikam udeležbe. Mladi, ki tvegajo socialno izključenost, so na vseh področjih premalo zastopani. Odločevalci morajo poskrbeti, da bo udeležba postala resničnost za vse mlade: poskrbeti morajo za preglednost ukrepov, ki koristijo mladim, nagovarjati jih morajo in z njimi komunicirati na dostopen način po kanalih, ki jih mladi najraje uporabljajo (kot so družbeni mediji), in spodbujati morajo vključenost mladih v odločitve.

Komisija se je v svojem sporočilu iz decembra 2016 zavezala, da bo spodbudila udeležbo mladih po letu 2018⁹. Svet je nato pozval k „ohranjanju in krepitvi učinkovitega evropskega sodelovanja na področju mladine po letu 2018“¹⁰.

Komisija tako predlaga novo strategijo EU za mlade, ki bo pospremila skupno zavezo Komisije in držav članic k tej politiki ob popolnem upoštevanju subsidiarnosti. Za še uspešnejšo uskladitev mladinske politike s financiranjem EU, ki podpira cilje te politike, bi se strategija morala izvajati do konca naslednjega večletnega finančnega okvira. Njene prednostne naloge temeljijo na trdnih virih podatkov¹¹, zunanem ocenjevanju¹², stališčih evropskih institucij in posvetovanjih, opravljenih leta 2017 v okviru „leta poslušanja“¹³ in pobude „Nova podoba Evrope“¹⁴. Ta soglasno poudarjajo, da je sodelovanje EU na področju mladine prineslo oprijemljive koristi, in kažejo na njegov potencial. Nova strategija bo gradila na dosežkih predhodne strategije, pri čemer bo izboljšala njeno dostopnost, vidnost in vpliv, da se zagotovi boljša udeležba mladih.

Povzetek glavnih ukrepov:

- izboljšati **medsektorsko sodelovanje** na vseh področjih, med drugim s pomočjo **koordinatorja EU za mlade**, da se mladim omogoči, da izrazijo svoje mnenje pri oblikovanju politik EU,
- **spremljati** financiranje EU za mlade,
- začeti nov in bolj vključujoč **dialog EU z mladimi**, osredotočen na mlade z manj priložnostmi,
- odstraniti ovire za in **olajšati prostovoljstvo ter solidarnostno mobilnost**,

⁷ Sporočilo Komisije „Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture“ (COM(2017) 673).

⁸ Raziskava Flash Eurobarometer 455.

⁹ Sporočilo Komisije „Vlaganje v mlade v Evropi“ (COM(2016) 940).

¹⁰ Sklepi Sveta o strateških možnostih za evropsko sodelovanje na področju mladine po letu 2018, maj 2017.

¹¹ Raziskava Flash Eurobarometer 455, Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/youth/data/database>).

¹² SWD(2017) 280 in SWD(2017) 281 o oceni strategije EU za mlade.

¹³ Mnenja držav članic, Evropskega parlamenta, Evropskega odbora regij in Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ter izidi strukturiranega dialoga, fokusnih skupin, spletnih posvetovanj in konference zainteresiranih strani. Glej spremni delovni dokument služb Komisije o rezultatih odprte metode koordinacije na področju mladih 2010–2018.

¹⁴ http://europa.eu/youth/have-your-say/new-narrative-for-europe_sl.

- izvesti **agendo za mladinsko delo**, da se poveča priznavanje neformalnega učenja,
- krepiti povezavo med mladinsko politiko EU in povezanimi programi EU (**Erasmus+ in evropska solidarnostna enota**).

2. Angažiranje. Povezovanje. Opolnomočenje.

Sodelovanje EU na področju mladine mora kar se da izkoristiti potencial mladinske politike. Spodbuja lahko udeležbo mladih v demokratičnem življenju v skladu s členom 165 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Poleg tega lahko podpre družbeno angažiranost ter državljske in socialno-izobraževalne dejavnosti (mladinsko delo), s katerimi mladi pridobijo življenjske spretnosti in ki vzpostavljajo povezavo z družbo, zlasti pri prikrajšanih mladih.

Cilj strategije je v naslednjih letih:

- mladim omogočiti, da postanejo **arhitekti svojega življenja, okrepijo svojo odpornost** in pridobijo življenjske spretnosti, da bodo kos spreminjajočemu se svetu,
- mlade spodbuditi, da postanejo **aktivni državljani, zagovorniki solidarnosti in prinašalci pozitivnih sprememb** za skupnosti po vsej Evropi, navdihnjeni z vrednotami EU in evropsko identiteto,
- pomagati pri preprečevanju **socialne izključenosti mladih**,
- izboljšati **učinek odločitev glede politik na mlade** z dialogom in obravnavo njihovih potreb v vseh sektorjih.

Zato bo sodelovanje na področju mladinske politike zajemalo dejavnosti, razdeljene na tri področja ukrepanja.

ANGAŽIRANJE: spodbujanje mladih k udeležbi v demokratičnem življenju.

POVEZOVANJE: združevanje mladih iz vse EU in zunaj nje, da se podprejo prostovoljstvo, učna mobilnost, solidarnost in medkulturno razumevanje.

OPOLNOMOČENJE: podpiranje opolnomočenja mladih s kakovostjo, inovacijami in priznavanjem mladinskega dela.

Pri strategiji bo posebna pozornost namenjena naslednjim vidikom:

nagovarjanju vseh mladih: prizadevati bi si morala za izboljšanje možnosti vseh mladih ne glede na okolje, iz katerega prihajajo, ali njihov socialni položaj. Program Erasmus+ Mladi je opremljen za doseganje tistih z manj priložnostmi, ki predstavljajo več kot 36 % njegovih upravičencev¹⁵. Kljub temu je potrebnih več prizadevanj, da bosta mladinska politika EU in program Erasmus+ resnično vključujoča;

zajemanju vseh ravni od globalne do lokalnih: mladi se želijo spoprijeti z globalnimi izzivi, zlasti cilji trajnostnega razvoja. Opolnomočenje mladih pa se nasprotno začne na lokalni ravni in je odvisno od različnega položaja mladih. Sodelovanje EU na področju mladine bi moralo bolje povezati oblikovalce politik in izvajalce na regionalni in lokalni ravni ter spodbuditi množične pobude mladih;

... in virtualnemu svetu: digitalne tehnologije so na številnih področjih korenito spremenile življenje mladih in politike morajo upoštevati tako priložnosti kot izzive z izkoriščanjem

¹⁵ Letno poročilo Erasmus+ za leto 2016.

potenciala družbenih medijev, omogočanjem mladim, da pridobijo digitalne spretnosti, ter podpiranjem kritičnega mišljenja in medijske pismenosti.

2.1 ANGAŽIRANJE

V kontekstu razmisleka o prihodnosti Evrope je zdaj čas, da **prisluhnemo mladim in jih opolnomočimo**, da lahko uresničijo svoje sanje.

Številni se želijo vključiti v politično življenje, vendar pričakujejo, da bo njihovo mnenje upoštevano. Mladi se sicer pogosto manj udeležujejo volitev ali vključujejo v politične stranke kot starejše skupine, vendar kažejo zanimanje za politiko in imajo najbolj pozitivne občutke glede EU. Občutek, da so državljani EU, je močnejši pri osebah, rojenih po letu 1980 (73 %), kot pri tistih, ki so se rodili pred letom 1946 (54 %) ¹⁶. Kot je bilo poudarjeno v poročilu o državljanstvu EU za leto 2017 ¹⁷, je angažiranost mladih ključna z vidika volitev v Evropski parlament leta 2019.

Mladinska politika EU danes priteguje mlade prek strukturiranega dialoga ¹⁸, v katerem jih je od leta 2010 sodelovalo več kot 200 000. Čeprav je postal vplivno orodje, Komisija predlaga, da se naredi korak naprej in se strukturirani dialog prenovi. Tudi na podlagi izkušenj, pridobljenih s pobudo „Nova podoba Evrope“, bi bilo treba **razširiti njegov doseg** zunaj mladinskih organizacij, ki se ukvarjajo z zadevami EU, ter zajeti bolj raznoliko občinstvo, tudi na lokalni ravni. Bolje bi se moral osredotočati na prikrajšane skupine, na primer z opiranjem na strategijo za vključevanje in različnost ¹⁹ v okviru programa Erasmus+, hkrati pa bi moral izkoristiti znanje mladih strokovnjakov in raziskovalcev. Poleg dobro sprejetih konferenc in srečanj EU o mladih bo dialog EU z mladimi **zajel nove in drugačne oblike udeležbe, vključno s spletnimi kampanjami**, posvetovanji prek digitalnih platform, povezanih z evropskim mladinskim portalom. Dialog se bo usklajeval na ravni EU in bo vključeval mlade na vseh ravneh, podpirale pa ga bodo nacionalne delovne skupine z boljšo ureditvijo spremljanja. Moral bi biti **pregleden in viden** v smislu učinka. Da bi mladi lahko oblikovali mnenje na podlagi dejstev in dokazov, je bistven dostop do kakovostnih informacij.

Sodelovanje na ravni EU se bo osredotočalo na:

- **začetek izvajanja novega dialoga EU z mladimi**, da bodo mladi iz različnih okolij lahko prispevali k odločitvam o politikah EU,
- **krepitev evropskega mladinskega portala** kot digitalne enotne vstopne točke za mlade, prek katere lahko sodelujejo z EU,
- **povečanje udeležbe mladih** v demokratičnem življenju, vključno z dostopom do kakovostnih informacij, preverjenih z zanesljivimi viri, ter spodbujanje udeležbe na **evropskih in drugih volitvah**,
- **podpiranje „učenja udeležbe“** in povečanje zanimanja za participativne ukrepe po vsej Evropi in širše prek programa **Erasmus+**.

Države članice se spodbuja, da se osredotočijo na:

¹⁶ Standardni Eurobarometer 86, 2016.

¹⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-118_sl.htm

¹⁸ Strukturirani dialog je posvetovalni proces za mlade v okviru strategije 2010–2018.

¹⁹ http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf

- **spodbujanje dialoga in participativnih mehanizmov na vseh ravneh odločanja**, na primer prek mladinskih svetov, z namenjanjem posebne pozornosti mehanizmu povratnih informacij in nagovarjanju mladih iz različnih okolij. To bi lahko vključevalo podporo javnim organom, da uvedejo participativne prakse, na primer prek zbirk orodij;
- **spodbujanje družbene in državljske angažiranosti mladih**, vključno z udeležbo v mladinskih organizacijah ali spletnim aktivizmom;
- **pomoč pri pripravi mladih na udeležbo** prek mladinskega dela, mladinskih parlamentov ali simulacij, ukrepov v zvezi z državljsko vzgojo in medijsko pismenostjo v sinergiji s formalnim izobraževanjem in javnimi organi;
- raziskovanje inovativnih in drugačnih **oblik demokratične udeležbe**;
- **uporabo orodij za spodbujanje razprave** o EU, kot je zbirka orodij, razvita v okviru pobude „Nova podoba Evrope“.

2.2 POVEZOVANJE

Strategija za mlade bo podprla **priložnosti** za mlade, da iz prve roke izkusijo izmenjave, sodelovanje in državljsko delovanje.

Erasmus+, eden najuspešnejših instrumentov EU, mladim pomaga razširiti obzorja in vzpostaviti povezave po vsej celini ter zunaj nje. Med letoma 2014 in 2020 bo več kot 500 000 udeležencev prek mladinskih izmenjav in prostovoljstva v tujini pridobilo izkušnje in spretnosti. Virtualne izmenjave Erasmus+²⁰ omogočajo dialog med mladimi v EU in državah južnega Sredozemlja. Take izkušnje izboljšujejo zaposljivost in pomagajo oblikovati razumevanje evropskih vrednot in strpnosti²¹. EU bi morala **razširiti inovativne načine povezovanja mladih** ob hkratnem izkoriščanju dobro preverjenih oblik, kot so mladinske izmenjave in sodelovanje med mladinskimi organizacijami.

Mladi se vse bolj vključujejo v prostovoljstvo²², vendar le 8 % v tujini. EU podpira prostovoljstvo že več kot 20 let. Zdaj se predlaga, da bi se ta podpora razširila s ponudbo novih priložnosti za mlade, da izrazijo solidarnost (kot so delovna mesta ali pripravništvo) v okviru evropske solidarnostne enote. Da se izkoristi **celotni potencial** te pobude in zagotovi, da bodo nacionalni programi omogočali čezmejne izkušnje, bi si morale Komisija in države članice skupaj prizadevati za ustvarjanje podpornega političnega, pravnega in upravnega okolja.

²⁰ https://europa.eu/youth/erasmusvirtual_sl.

²¹ http://www.researchyouth.net/documents/eray_policybrief_2014.pdf.

²² V zadnjih 12 mesecih je bilo v prostovoljne dejavnosti vključenih 31 % mladih (povečanje za 6 točk od leta 2014, Eurobarometer 455).

Sodelovanje na ravni EU se bo osredotočalo na:

- **povezovanje mladih po vsej Evropi in zunaj nje** ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih s pobudo „evropska mladina skupaj“²³, vzpostavljanje mrež mladih iz različnih delov Evrope, **virtualne izmenjave Erasmus+ in druge ukrepe iz programa Erasmus+ Mladi**;
- **podporo izvajanju evropske solidarnostne enote** prek sodelovanja na področju politik in krepitev skupnosti, zlasti s **posodobitvijo in razširitvijo priporočila Sveta iz leta 2008 o čezmejni mobilnosti prostovoljcev** ter nadaljnjo krepitevjo potenciala **portala evropske solidarnostne enote** pri nagovarjanju mladih in prispevanju h graditvi skupnosti;
- **povečanje udeležbe v čezmejni učni mobilnosti in solidarnosti** v okviru programa **Erasmus+ in evropske solidarnostne enote** s poudarkom na tistih, ki imajo manj priložnosti.

Države članice se spodbuja, da se osredotočijo na:

- **spodbujanje angažiranosti mladih za solidarnost**: spodbujanje podpornih programov in krepitev zmogljivosti organizacij, dejavnih na tem področju, ozaveščanje o priložnostih in zagotavljanje informacij o pravicah in koristih pri prostovoljstvu ali opravljanju civilne službe. Države članice bi si pri oblikovanju nacionalnih programov morale prizadevati za dopolnjevanje in sinergijo z evropsko solidarnostno enoto;
- **pregled in odstranitev pravnih in upravnih ovir za čezmejno solidarnost**: države članice bi morale opredeliti ovire za mlade pri vključevanju v čezmejno prostovoljstvo in se zavezati k njihovi odstranitvi (v smislu socialnih prejemkov, zdravstvenega zavarovanja itd.);
- **spodbujanje priznavanja izkušenj, pridobljenih s prostovoljstvom, in vrednotenje učnih izidov**: spretnosti, ki jih prostovoljci razvijejo, bi morale biti priznane na trgu dela poleg vrednosti, ki jo prostovoljstvo samo po sebi prinaša družbi.

2.3 OPOLNOMOČENJE

Mladinsko delo mladim prinaša edinstvene koristi pri njihovem prehodu v odraslost²⁴ ter jim hkrati zagotavlja varno okolje za krepitev samozavesti in neformalno učenje. Z mladinskim delom mladi pridobijo ključne kompetence in spretnosti, kot so timsko delo, voditeljstvo, medkulturne kompetence, vodenje projektov, reševanje težav in kritično mišljenje. V nekaterih primerih je mladinsko delo most do izobraževanja, usposabljanja ali dela, s čimer preprečuje izključenost.

Uživanje teh koristi narekuje **večjo potrebo po priznavanju** neformalnega učenja prek mladinskega dela, kar je zlasti koristno za tiste z malo formalnimi kvalifikacijami ter vodi do

²³ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/european-youth-together-eacea162018_en.

²⁴ Skupina strokovnjakov o „pomenu mladinskega dela ter neformalnega in priložnostnega učenja za reševanje izzivov, s katerimi se srečujejo mladi, zlasti pri prehodu od izobraževanja k zaposlitvi“; http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/contribution-youth-work-summary_en.pdf.

boljše zaposljivosti in podjetniških spretnosti. Priznavanje se lahko izboljša z bolj sistematično uporabo **orodij za kakovost**.

Po drugi strani se morajo mladinski delavci prilagoditi spreminjajočim se potrebam in navadam mladih ter **tehnološkim spremembam**. Mladinski delavci morajo nadgraditi svoje spretnosti, da bi lahko razumeli težave, s katerimi se mladi srečujejo na spletu, in izkoristili nove priložnosti, ki jih ponuja digitalno učenje, v skladu z evropskim okvirom digitalnih kompetenc za državljane²⁵ in akcijskim načrtom za digitalno izobraževanje²⁶. Financiranje mladinskega dela se je v številnih delih Evrope zmanjšalo²⁷, zato je takšno vlaganje pogosto zelo zahtevno.

Sodelovanje na ravni EU bo osredotočeno na izvajanje agende za mladinsko delo za kakovost, inovacije in priznavanje mladinskega dela:

- oblikovanje in razširjanje **praktičnih zbirk orodij** za kakovostno mladinsko delo,
- podpiranje množičnih dejavnosti, ki obravnavajo **priznavanje, inovacije in krepitev zmogljivosti mladinskega dela** v okviru programa Erasmus+,
- podpiranje vzajemnega učenja in zbiranja dokazov o **digitalnem mladinskem delu, spretnostih mladinskih delavcev in financiranju** mladinskega dela.

Države članice se spodbuja, da se osredotočijo na:

- **izboljšanje kakovosti:** orodja in sistemi za kakovost, ki se bodo uporabljali pri usposabljanju mladinskih delavcev, bi morali ustrezati spreminjajočim se življenjskim okoliščinam mladih in biti vključeni v širši pristop h kakovosti za opolnomočenje organizacij;
- **prilagajanje digitalnim priložnostim:** zgradbo, načine in komunikacijske kanale mladinskega dela bi bilo treba prilagoditi digitalnemu svetu: uporabiti bi bilo treba tehnologijo in pedagoške prakse za povečanje dostopa in pomoč mladim pri obvladovanju digitalnih sredstev. Digitalno mladinsko delo bi moralo biti vključeno v usposabljanje mladinskih delavcev ter poklicne standarde in standarde o kompetencah za mladinsko delo, če obstajajo;
- **spodbujanje priznavanja:** da se podpre vrednost mladinskega dela za mlade, ki so vključeni vanj, bi bilo treba razviti ustrezna in sprejeta orodja za priznavanje v skladu s Priporočilom Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ter programom za razvoj znanj in spretnosti²⁸;
- **nagovarjanje vseh mladih, zlasti tistih z manj priložnostmi:** mladinsko delo ima edinstven potencial, da doseže najranljivejše in zajame njihove individualne potrebe.

²⁵ Znam tudi pod imenom „DigComp“.

²⁶ COM(2018) 22 final.

²⁷ Študija „Delo z mladimi: pomen mladinskega dela v EU“, ICF-GHK, 2014, Evropska komisija.

²⁸ „Izobraževanje in usposabljanje 2020“ (2015/C 417/04), Novi program znanj in spretnosti za Evropo, COM(2016) 381.

3. Uspešno, osredotočeno in združeno izvajanje v vseh sektorjih

3.1 Delo v vseh sektorjih

Položaj mladih v Evropi je različen, zanj pa so značilni izzivi, ki se jih je treba lotiti na različnih področjih. Kljub pozitivnim gibanjem, kot so večja udeležba v visokem šolstvu, manjšanje deleža mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, in nižanje (sicer še vedno visokih) stopenj brezposelnosti mladih²⁹, še vedno obstajajo veliki izzivi, ki so pogosto medsebojno povezani. Med njimi so zelo visoka stopnja brezposelnosti mladih v nekaterih državah članicah, regijah in skupinah, naraščajoča revščina med mladimi, prekarne zaposlitve, neenak dostop do kakovostnega izobraževanja ali zdravstvene težave.

V zvezi s tem je bilo reševanje brezposelnosti mladih in velikega deleža mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo (populacija NEET), prednostna naloga EU, podprta s konkretnimi pobudami: več kot 3,5 milijona mladih je vsako leto izkoristilo jamstvo za mlade, ki se je začelo izvajati leta 2013. Evropski socialni sklad in pobuda za zaposlovanje mladih bosta med letoma 2014 in 2020 neposredno v ukrepe za zaposlovanje mladih skupaj vložila 14,5 milijarde EUR. Kljub napredku sta strategija EU za mlade in poročilo o oceni izvajanja jamstva za mlade v državah članicah poudarila potrebo, da se vzpostavijo povezave med mladinskim in zaposlitvenim sektorjem ter da se uspešneje doseže populacija NEET, ki se srečuje s številnimi ovirami. Poleg tega sta akcijski načrt za vključevanje državljanov tretjih držav³⁰ in sporočilo o zaščiti otrok pri migracijah³¹ potrdila pomen podpiranja vključevanja mladih migrantov in beguncev.

Vseh osem področij ukrepanja³² ni dalo podobno pozitivnih rezultatov; ocena je pokazala, da so bila preširoka. Nobena država članica ni obravnavala vseh teh področij, ker niso bila povsod enako pomembna.

Za povečanje uspešnosti Komisija predlaga dvojni pristop:

1) Krepitev mladinskega vidika na vseh področjih politike na ravni EU z:

- **zagotavljanjem, da so skrbi mladih upoštevane pri oblikovanju politik EU**, zlasti prek **koordinatorja EU za mlade**, ki bi bil kontaktna oseba pri Evropski komisiji in vidna referenčna točka za mlade. Poslanstvo koordinatorja EU za mlade bi bilo svetovanje pristojnemu komisarju o mladinski politiki, pomoč pri zagotavljanju usklajenosti in skladnosti ter ozaveščanje o ukrepih EU na zadevnem področju v tesnem sodelovanju z institucijami in agencijami EU ter državami članicami, obveščanje o izidih dialoga EU z mladimi in dajanje povratnih informacij mladim, med drugim prek evropskega mladinskega portala in platforme strategije EU za mlade³³;

²⁹ Spremeni delovni dokument služb Komisije o položaju mladih v EU.

³⁰ COM(2016) 377.

³¹ COM(2017) 211 final.

³² Izobraževanje in usposabljanje, zaposlovanje in podjetništvo, zdravje in dobro počutje, udeležba, prostovoljstvo, socialna vključenost, mladi in svet ter ustvarjalnost in kultura.

³³ Koordinator EU za mlade bi delal kot svetovalec v službah, ki jih podpira generalni direktorat, pristojen za mladinsko politiko. Koordinatorjeve naloge bi zajemale vodenje novega dialoga EU z mladimi na strani Komisije, obdelavo stališč mladih in rezultatov dialoga EU z mladimi, s katerimi bi seznanil ustrezne službe Komisije, ter povezovanje z Evropskim parlamentom in nacionalnimi oblikovalci politik. Koordinator bi bil tudi prva kontaktna točka za mlade in njihove predstavnike ter bi v sodelovanju z drugimi ustreznimi službami Komisije usmerjal ukrepe za informiranje in komunikacijo, namenjene mladim.

- krepitevijo **preglednosti ukrepov EU** za mlade, vključno s spremljanjem porabe sredstev EU za mlade³⁴;
- spodbujanjem **participativnih modelov oblikovanja politik**, ki vključujejo mlade, kot so **laboratoriji za mladinsko politiko**³⁵;
- **podpiranjem držav članic pri oblikovanju mladinskih politik** z zbiranjem dokazov, vzajemnim učenjem in izmenjavo dobrih praks, vključno z novimi orodji, kot so medsebojni strokovni pregledi in vrstniško svetovanje;
- prispevanjem prek instrumentov za sodelovanje na področju mladine, kot so vzajemno učenje, zbiranje dokazov, koordinator ali dialog, k **medsektorskim pobudam** za mlade, kot so jamstvo za mlade, evropska vajeniška mreža³⁶ in poziv iz Tartuja k zdravemu načinu življenja³⁷.

2) Boljša osredotočenost strategije: Komisija države članice poziva, da se osredotočijo na ciljno usmerjene ukrepe, ki prednostne naloge EU prenašajo v nacionalni kontekst in bi jih bilo treba opredeliti v **nacionalnih akcijskih načrtih**.

Ti načrti bi morali temeljiti na medsektorskem sodelovanju med področjem mladinske politike in drugimi področji z izkoriščanjem obstoječih mehanizmov upravljanja, na primer v okviru uresničevanja nacionalnega programa jamstva za mlade.

Morali bi zagotoviti močne povezave med **dejavnostmi transnacionalnega sodelovanja**³⁸ nacionalnih agencij, ki izvajajo program Erasmus+, in področji, opredeljenimi v nacionalnih akcijskih načrtih, da se izboljša skladnost med izvajanjem politik in programa.

Medsektorsko sodelovanje bi bilo treba okrepiti **na vseh ravneh odločanja** ter pri tem iskati sinergije, medsebojno dopolnjevanje ukrepov in poskrbeti za večjo vključenost mladih. Države članice bi mlade in druge zainteresirane strani morale spodbujati, da z izrabo celotnega potenciala financiranja EU oblikujejo skupne pobude, na primer na področju izobraževanja, zaposlovanja, digitalnem področju, področju športa, trajnosti in mednarodnega sodelovanja.

Zainteresirane strani so med „letom poslušanja“ 2017 poudarile naslednje izzive, ki bi se lahko uporabili kot področja za vključevanje ukrepov: izobraževanje – usposabljanje, zaposlovanje – podjetništvo, zdravje, vključno z duševnim zdravjem, revščina – socialna

³⁴ To bi zajelo financiranje, namenjeno posameznikom, tudi z uporabo ocen, da se prepreči ustvarjanje dodatnega upravnega bremena v smislu poročanja in zbiranja podatkov, zlasti za programe, kot so trenutni Erasmus+, evropska solidarnostna enota, Program za zaposlovanje in socialne inovacije, Obzorje 2020, Ustvarjalna Evropa, program Evropa za državljane, program za pravice, enakost in državljanstvo, zdravstveni program EU, Erasmus za mlade podjetnike (COSME), pobuda za zaposlovanje mladih, evropski strukturni in investicijski skladi, shema za mlade kmete (skupna kmetijska politika), prostovoljec EU za humanitarno pomoč, evropski instrument sosedstva.

³⁵ Prvi laboratorij za mladinsko politiko (*Youth Policy Lab*) je bil organiziran leta 2017 s tremi sosedskimi državami: <https://blogs.ec.europa.eu/eupolicylab/>.

³⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147>.

³⁷ https://ec.europa.eu/sport/news/20170922-ewos-navracsics-health-call-tartu_fr.

³⁸ Dejavnosti, ki jih organizirajo nacionalne agencije programa Erasmus+.

izključenost, integracija mladih z migrantskim ozadjem³⁹, internet – medijska pismenost, trajnost – podnebne spremembe.

3.2 Upravljanje na več ravneh in participativno upravljanje

Upravljanje se bo izboljšalo z:

oblikovanjem politik, podprtim z dokazi, in spremljanjem: uspešno izvajanje temelji na trdnih dokazih. **Pregledna plošča mladinskih kazalnikov** je postala cenjeno orodje za spremljanje trendov glede položaja mladih. Pri sodelovanju v EU bi bilo treba dodatno raziskati uporabo **kazalnikov politik** za spremljanje izvajanja strategije⁴⁰. Leta 2019 bo opravljena analiza zadevnih raziskovalnih projektov, ki jih financira EU, s katero bodo zbrane relevantne ugotovitve za to področje;

osredotočenostjo in prožnostjo: strategija bo osredotočena na skupne prednostne naloge EU na področju mladih v državah članicah, hkrati pa bo omogočala prožnost pri izvajanju ukrepov vključevanja, da se prednostne naloge EU prilagodijo nacionalnim okoliščinam. Svet naj bi s Komisijo oblikoval triletno **delovne načrte EU**;

participativnim upravljanjem: nova **platforma** bo zainteresiranim stranem dala večjo vlogo pri usklajevanju izvajanja strategije ter jim nudila priložnosti za izmenjavo informacij o dejavnostih in rezultatih. Komisija bo organizirala namenska srečanja predstavnikov mladinskih organizacij, organizacij civilne družbe, institucij EU in socialnih partnerjev;

poenostavljenim poročanjem in ocenjevanjem: Komisija bo poročala o izvajanju vsaka tri leta na podlagi informacij, ki jih zagotovijo države članice, mladinskega wikija⁴¹ in kazalnikov. To bo vključevalo informacije o uporabi programov EU pri doseganju ciljev politik. Komisija bo leta 2023 opravila vmesno oceno, leta 2024 pa morda pregled. Države članice se spodbuja, da storijo enako;

vzajemnim učenjem in razširjanjem: skupine strokovnjakov bodo še naprej pripravljale smernice za politike in praktična orodja ter izmenjevale dobre prakse; strategija bo ponudila nova orodja za vzajemno učenje, kot so medsebojni strokovni pregledi in vrstniško svetovanje. Z opiranjem na obstoječe mreže se bo izvajal bolj sistematičen pristop h kakovostnemu informiranju mladih, njihovemu nagovarjanju in razširjanju informacij;

uporabo programov in sredstev EU: strategija bo spodbujala uspešno uporabo programov in sredstev EU, kot so Erasmus+, evropska solidarnostna enota, evropski strukturni in investicijski skladi, Obzorje 2020, vključno z ukrepi Marie Skłodowske-Curie, Ustvarjalna Evropa in njihovi nasledniki. Komisija države članice poziva, da raziščejo možnosti za sinergijo med viri financiranja na ravni EU ter nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

Sklepne ugotovitve in naslednji koraki

Mladi imajo upravičena pričakovanja glede svoje prihodnosti v Evropi. Evropa jim mora tako ponuditi boljše življenjske priložnosti in se odzivati na njihove skrbi.

Strategija bo vzpostavila trdnejšo povezavo med EU in mladimi z vključujočimi in digitalnimi načini dialoga, prinesla konkretne rezultate z osredotočenimi prednostnimi nalogami in ukrepi

³⁹ Mladi, rojeni zunaj EU, in državljani EU, katerih starši so bili rojeni zunaj EU, so leta 2014 predstavljali 20 % vseh mladih v starosti od 15 do 29 let v EU, ta delež pa naj bi se hitro povečal zaradi prilivov migrantov po letu 2000.

⁴⁰ Predlog, vključen v spremni delovni dokument služb Komisije o rezultatih odprte metode koordinacije.

⁴¹ <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki>.

ter zagotovila učinkovitejšo strukturo za zbiranje in prenos zamisli mladih ter sporočanje informacij o ukrepih, sprejetih v njihovo korist.

Vse to bodo podprle trdnejše povezave s sredstvi EU. Poleg tega bo strategija za mlade z večjim vključevanjem mladih in novimi platformami na ravni EU in širše spodbujala večjo lastno odgovornost zainteresiranih strani. S prožnim določanjem prednostnih nalog in izvajanjem na ravni EU bo postala bolj relevantna za lokalne razmere, hkrati pa bodo upoštevane pristojnosti vsake ravni upravljanja ter zagotovljena podpora Evropske komisije.

Komisija poziva Svet, da podpre predlog strategije EU za mlade za obdobje 2019–2027, ki se opira tudi na cilje mladih⁴², predlagane na konferenci EU o mladih aprila 2018.

Poziva ga tudi, da sprejme delovni načrt za obdobje 2019–2021 ob upoštevanju ukrepov, predlaganih v tem sporočilu in opredeljenih v delovnem dokumentu služb Komisije o rezultatih odprte metode koordinacije.

⁴² <http://www.youthgoals.eu/>.